



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рж г 257/2014
26.11.2014. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Божидара Вујичића и Лидије Ђукић, чланова већа, у поступку предлагача Б.Р. из Л., чији је пуномоћник Т.Е. адвокат из Ч., ради заштите права на суђење у разумном року, одлучујући о жалби предлагача изјављеној против решења Вишег суда у Чачку Р4 П 10/14 од 16.09.2014. године, у седници одржаној 26.11.2014. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба предлагача Б.Р. и **ПОТВРЂУЈЕ** решење Вишег суда у Чачку Р4 П 10/14 од 16.09.2014. године у ставу трећем изреке.

Образложење

Уставном суду Републике Србије предлагач Б.Р. је 20.02.2012. године поднео уставну жалбу због повреде права на суђење у разумном року. Уставни суд није одлучио о уставној жалби и предмет је 23.05.2014. године доставио Апелационом суду у Крагујевцу, који је решењем Р4 г 296/14 од 24.07.2014. године списе предмета уступио на надлежност Вишем суду у Чачку.

Закон о изменама и допунама Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“ број 101/2013), који је ступио на снагу 21.05.2014. године у члану 2. регулише пружање заштите права на суђење у разумном року у незавршеним предметима, по захтевима странака у судским поступцима које сматрају да им је повређено право на суђење у разумном року.

Решењем Вишег суда у Чачку Р4 П 10/14 од 16.09.2014. године ставом првим изреке усвојен је захтев подносиоца Б.Р. за заштиту права на суђење у разумном року и утврђено да је у поступку који се води пред Основним судом у Ивањици под бројем Р2 38/10 подносиоцу захтева повређено право на суђење у разумном року, зајемчено чланом 32. став 1. Устава Републике Србије; ставом другим изреке, наложено је Основном суду у Ивањици да предузме све мере како би се поступак из става првог окончао у року од шест месеци по правноснажности

решења; ставом трећим изреке, утврђено је право на накнаду за повреду права на суђење у разумном року предлагачу у износу од 300 евра у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате, на терет буџетских средстава суда – раздео Министарства правде и државне управе.

Против става трећег изреке решења Вишег суда у Чачку Р4 П 10/14 од 16.09.2014. године, предлагач је изјавио жалбу.

Одлучујући о изјављеној жалби на основу члана 8б став 3. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“ број 116/08 и 101/2013), применом члана 402. у вези члана 386. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 и 55/14), у вези члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку, на чију примену упућује члан 8в Закона о уређењу судова, Врховни касациони суд налази да је жалба предлагача није основана.

У поступку доношења ожалбеног решења, није учињена битна повреда поступка из члана 374. став 2. тачка 1, 2, 3, 5, 7. и 9. Закона о парничном поступку, на које се у поступку по жалби пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, иницијативом Центра за социјални рад у Гучи од 27.02.2004. године, покренут је 05.03.2004. године поступак за лишење пословне способности Б.Р.. Решењем Општинског суда у Гучи од 27.09.2006. године Б.Р. је лишен пословне способности, које је другостепеним решењем укинута и предмет враћен на поновни поступак. У поновљеном поступку, првостепени суд је заказао више рочишта на која је приступао противник предлагача Б.Р., међутим рочишта су на његов захтев одлагана услед немогућности пуномоћника да приступи на рочиште, потом због подношења захтева за изузеће судија који су поступали у предмету или због подношења захтева за делегацију суда.

Анализирајући дужину трајања поступка, виши суд је утврдио да поступак за лишење пословне способности Б.Р. није окончан више од 10 година те је утврђено да је повређено право предлагача на суђење у разумном року, наложено Основном суду у Ивањици да предузме све мере како би се поступак окончао у року од шест месеци од правноснажности првостепеног решења. Предлагачу је одређена примерена накнада за повреду права на суђење у разумном року од 300 евра у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате.

Закон о уређењу судова у члану 8б став 1. прописује да ако непосредно виши суд утврди да је захтев подносиоца основан, може одредити примерену накнаду за повреду права на суђење у разумном року и одредити рок у коме ће нижи суд окончати поступак у коме је учињена повреда права на суђење у разумном року.

По оцени Врховног касационог суда, у поступку за лишење пословне способности Б.Р. суд није поступао ефикасно, без обзира што је лице о чијем праву се одлучује својим радњама допринело дужини трајања поступка. Међутим, овим се не може оправдати дужина трајања поступка преко 10 година,

који је по својој природи хитан обзиром да је лице о чијим правима се одлучује од 2004. године у неизвесности да ли ће му бити одузета пословна способност.

Међутим, жалбом се неосновано побија висина накнаде за повреду права на суђење у разумном року јер је правна природа ове накнаде, коју суд може али не мора одредити, сатисфакција за учињену повреду права, а не накнада штете због повреде неког личног или имовинског права. Када је странци у судском поступку повређено право на суђење у разумном року примарни циљ је да се судски поступак заврши, а евентуално одређивање накнаде за повреду права је секундарног карактера. Висина накнаде се одређује на основу околности конкретног случаја, као и критеријума за оцену дужине трајања поступка као што су сложеност предмета, поступање суда, понашање предлагача и значај спора за подносиоца захтева.

Стога је првостени суд правилно применио материјално право, када је одредио висину накнаде за повреду права на суђење у разумном року, јер овај износ представља примерену сатисфакцију предлагачу уз изречену меру за убрзање поступка.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци на основу члана 401. тачка 2. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Весна Поповић, с.р.**